

aristotelov plavi leptir

radivoj šajtinac

ići ču hladovitom stazom
neizmenjen stiči
prikrasti do njega
dohvatiti mu oči
razmestiti telo
bićemo u istoj senci
čuti proticanje u krilima
značu da je biće
on će stati na cvet
ja ču zapaliti cigaretu
on će pomisliti da je to
još jedno sitno poklonjenje
on će se slediti u spektru
rodiće se pivo
glinene posude
ždral koji podseća na Egipat
sve se naročito vezuje za visoravni
on je od onih što lete
a ne primećuju
ima sitan izmet
nema straha kad progovori
tu je dostignuće mimesiza
nepoznata nesavršenost
reči-razmaci
reči-pojedeni znakovi
streljački vod hrani srne
piše duga pisma
uspavanke
ja sad podižem ruku
vidim senku na lišću
on čuje širenje lista
skupljanje trave
krčanje zvezda
sve se dešava
između njega i sunca
ti sad ulaziš u priču
rasecaš mi ruku napolja
moje RH-pozitiv B kapi
jasno se navlače na zrna
na kapilare
na hlorofil
na kotiledone
i ona koja pada
na njega
biće beleg očišćenja
iz usta će štrčati
nabrekli cvetovi višnje
gledaćemo dole u leptira, u krv
gledaćemo gore u ruku, u ruku.

TRI PESME

mihal ramač

BETOVEN, BESKONAČNA SIMFONIJA

Pa zaboga, Maestro, smirite bure
što zajedno s Vama odnose i mene.
Stanite jer će krv da mi dokusure
ti vrtlozi zvučni što vekove pene.

Umirite more što mozak mi kida
tim bezdanom vatre svemoguće, klete,
jer neće ni travka za nama da rida
ako nam sad duše za pesmom odlete.

Zar nemate granica? Iza kog bola
ste našli zahuktalih akorda reku?
O koja Vam tama sve zvezde probola
i čije nezarasle rane Vas peku?

Koliko vekova skupljaste gromove
krvareći kradom sve radi tog čuda
što nadživi, eto, sišnika slomove
i kletve i omče svih dvanaest Juda.

Maestro, pobedniči i čudotvorče,
da l' radosti huk je jači od očaja?
Kad već nije moglo da bude još gorče
— da li bi još jednom goreli do kraja?

ON CUTI savladavši sve pute strme
dok tutnji SIMFONIJE odgovor daju:
U dolini ovoj u trenu sve trne.
Reč istine, kamen i muzika traju!

KRISTOFOR KOLUMBO PO POVR ATKU, ANNO DOMINI MCMLXX IX

Niko nije verovao smatrali te za budalu
mudraci i dostoјnici i gungula bežimena
Kad pre redom potonuše svi do jednog u svom kalu
Kom ćeš reći da je slutnja jeretička dohvaćena

Zar zbog njih na onu stranu beskonačne crne vode
verujući da postoji neka zemlja obećana
Beži morem snom i kopnom kud te mrtve oči vode
zanesene poput tebe ne maze ni ovih dana

I Anno Domini hiljadu devetsto sedamdeset devete
nisko padaju oni koji visoko iete

Nazad il u kuću javnu pitanje je sad mornaru
Izveštaj o novom svetu baci negde u dubine
Čemer duge avanture zalij votkom u snek-baru
smiri živce moj mornaru nemirenja morni sine

Idi možda ipak negde blista svet od sto karata
iz nečijih neshvaćenih vidovitih teorema
Za sve nade i sve jade novi put nek ti je plata
za čoveka tvog zanata bolje je ako ga nema

Hiljadu devetsto sedamdeset devet Anno Domini
još žešći vuk je homo homini

KRLEŽA NA REGALU

Kristal lustera tako lepo pristaje svetlom uvoznom tapetu
da osmehom blista šminka pod nežnom perikom matrone.
Po toj modernoj pustinji Smetanin stereo zvuk tone
i ikevana sortirana prsi se na Vašem novom kompletu.

Žmirkaju sa zida kopije Pikasa po celom stanu
i načet viski se zlati uz ostala uvozna pića.
Komfor taj konformistički, taj standard iz priča
i raj taj bizarni gomilan s ukusom po planu

dopunili Vi ste, Maestro, s dvanaest tomova.
S Vama intelektualci su supersavremeni.
Vi ste im angažman, i klasni aranžman, s Vama su otmeni,
samosvojni, s domaćim autorom u koricama gde su zlatna slova.

Boja odlično štima tonu regala.
(Ton Tolstojevih romana malo je tamniji, pa su prešli u stare
barokne vitrine.)
Sve je devizno, domaćom valutom plaćene su samo Vaše
besmrtnе visine,
krik Vaš gurnut na dno gospod prostacine,
dokaz standarda što prisiaje čitimu i belom plastičnom plafonu.

Preveo s rusinskog
Miron Kanjuh

MOJE STVARI

janoš siveri

POEZIJA

»...trudio sam se da naučim primenu reči
i svaki pokušaj
sasvim je nov početak, uvek drugačiji poraz...«

(T. S. Eliot)

»Trenutak je usledio, podrhtavaju fini satni mehanizmi.
I kao rešenje, šćućurena podno mojih nogu
grešna stvarnost, istinski genije vasione.«

Dopusti da završim tvoju rečenicu. Dopusti da završim.
Reči su tvoje veličanstvene, slične noćnom voću
na platinu dubina. A ipak.

Muči me nekakva slast: pesnik sam.
Isti kao bilo koji drugi
pisar, glasonoša prošlosti. Isto tako neizvesno.
Ali, u rastrojavanju vremena, kao forma večne važnosti.

— I proklet je pesnik. Proklet kao uvek.
Proklet je jezik kojim govoris.
Prokleti su insekti koji napajaju njegove
snage. Gigantskog sisara, kojeg su srebrnasti
prsti bogova umesili meteorsko-tvrdim.

A pesništvo je uzaludno poput magle,
ili sutona. Nit' je mrak, da vidiš,
nit' je svetlost da te oslepi. Arome, eto,
ne izazivaju više naviranje rajske pljuvačke.

Nerešive su, za nas, tajne reči.

I opet, slast ovog poraza
muči me često, u rastrojavanju vremena.

Trenutak je usledio. Podrhtavaju fini satni mehanizmi.
I kao rešenje, šćućurena podno mojih nogu
grešna stvarnost. Istinski genije vasione.

MOJE STVARI

To više nije pesma. Nevolje s pesnikom,
s poezijom, podjednako. — Eto, uveri se i sam:
ako bih opisao korene pisacег stola
legao bih u njegovu hladovinu...

Nađi kutak u kojem nema papira.

Nije to više pesma. Nevolja na pretek
podjednako i s pesnikom i s poezijom.

Bruje mali mehanički petlovi, brave i bravari.
Sikci gmizavci, zadnjice, šište plućna krila. Ničeg
lepog. Igra je nemilosrdna. U želucu
nesvariljivo seme. Belutak gubi
svoj značaj, zalud i ovo more kreča.

— Taložimo se.
Uzaludno se rasprhnu sve koristi,

nevole i s pesnikom i s poezijom.

INFERNO, INFERNO, ILI PUTANJA DOLE-GORE

Rastavimo određene stvari
po njihovim dodirnim površinama.
Obezbedimo im neograničene
mogućnosti lebdenja.

Sporo — ali skoro geometrijskom
tačnošću — razaznaju se
konture. Suprotno našim očekivanjima
pobuduju osećaj neodređenosti,
ili, tačnije rečeno:

predočavaju njegov privid.

Kao što govorimo — sada već zajedno
svi koji na sličan način
prilazimo svojim nepreglednim predmetima,
koji uokviruju našu nestrpljivu
površinu — kao što, dakle, govorimo
sve odlučnije: mi smo čvrste
dodirne površine. Mada, udaljavajući se
jedan od drugog, na čudan način,
postajemo bezosećajniji, i poput neuvežbanih
ameba, odbijamo se tamо-amo
u svojoj prokletoj okolini, pihtijastozelenoj
sredini. I tako treba i da bude.

S madarskog preveo
Arpad Vicko

RADIVOJ ŠAJTINAC rođen je 1949. u Zrenjaninu. Studirao je književnost na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Objavio tri knjige presama: *Oruže ljudski ranjeno* (»Ulažnica«, Zrenjanin 1970), *Sumi se vraćaju pragovi* (Centar za kulturu, Zrenjanin 1974), *Darovno putovanje* (Matica srpska, Novi Sad 1978). Dobitnik je nagrade »Mladostik za neobjavljenu knjigu 1969. i nagrade lista »Index« »Srebrni pečat varoši srpskokarlarovačke« 1972. Urednik je zrenjaninskog lista »Ulažnica« od osnivanja.

MIHAL RAMAC rođen je 1961. u Ruskom Krsturu. Studirao je na Višoj Pedagoškoj školi. Radi kao novinar u Novom Sadu. Objavio je knjigu poezije *Libretto za jedno leto*, »Ruske slovo«, Novi Sad, 1974.

JÁNOS SIVERI (SZIVERI JÁNOS) rođen je 1954. u Mužlji. Skolovao se u Mostaru i Zrenjaninu, studirao madarsku književnost u Novom Sadu. Objavio je zbirku pesama *Slobodne vežbe* (Szabadgyakorlatok), »Forum«, Novi Sad 1977. Živi u Novom Sadu.